

การบริหารจัดการโรงเรียนดนตรีเอกชนสู่ความเป็นเลิศ*

MANAGEMENT FOR NON-FORMAL PRIVATE MUSIC SCHOOLS TOWARDS EXCELLENCE

อนัญญา รอดบัน¹, รักชนกชรินทร์ พูลสุวรรณนที² และ ทศนีย์ ช่อเทียนทิพย์³

Ananya Rodpan¹, Rakchanokcharin Poonswannatee² and Tassanee Showtienthip³

¹⁻³วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

¹⁻³College of Innovation Management, Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand

Corresponding Author's Email: ananya.rod@rmutr.ac.th

วันที่รับบทความ : 10 เมษายน 2568; วันแก้ไขบทความ 17 เมษายน 2568; วันตอบรับบทความ : 19 เมษายน 2568

Received 10 April 2025; Revised 17 April 2025; Accepted 19 April 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนดนตรีเอกชนสู่ความเป็นเลิศ จากการศึกษาพบว่าการบริหารจัดการโรงเรียนดนตรีเอกชนสู่ความเป็นเลิศเป็นการเชื่อมโยงการบริหารเข้ากับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นที่ทักษะ ความมุ่งมั่น และแรงจูงใจที่จะสามารถนำพาสถานศึกษาไปในทิศทางที่ก้าวหน้า เพื่อจะรักษาความได้เปรียบทางการแข่งขันภายใต้กระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง การบริหารจัดการโรงเรียนดนตรีเอกชนเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนสามารถพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศได้ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนดนตรีเอกชนที่สามารถส่งเสริมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน รวมทั้งสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปกครองและชุมชนในระยะยาว ผู้บริหารทำงานเชิงรุกโดยกำหนดทิศทางแก่บุคลากรใน

Citation:

* อนัญญา รอดบัน, รักชนกชรินทร์ พูลสุวรรณนที และ ทศนีย์ ช่อเทียนทิพย์. (2568). การบริหารจัดการโรงเรียนดนตรีเอกชนสู่ความเป็นเลิศ. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(2), 1032-1048.

Ananya Rodpan, Rakchanokcharin Poonswannatee and Tassanee Showtienthip. (2025). Management For Non-Formal Private Music Schools Towards Excellence.

Modern Academic Development and Promotion Journal, 3(2), 1032-1048.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

สถานศึกษา ดำเนินงานตามนโยบาย วิสัยทัศน์และพันธกิจ การพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน การเลือกสรรและพัฒนาครูผู้สอนที่มีคุณภาพ การใช้เทคโนโลยีในการเสริมสร้างการเรียนรู้ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนดนตรี ทั้งนี้ การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงการบริหารจัดการทรัพยากรทั้งในด้านการเงิน การจัดการเวลา และการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนดนตรีในโรงเรียนดนตรีเอกชนเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดและสามารถแข่งขันในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศได้

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, โรงเรียนดนตรีเอกชน, ความเป็นเลิศ

Abstract

This article aims to study and recommend guidelines for managing non-formal private music schools towards excellence. According to the study, the management of non-formal private music schools towards excellence is to link the management with the strategic goals of the educational institution. It focuses on skills, determination, and motivation that can lead the school in a progressive direction to maintain a competitive advantage, under the tide of change. It helps administrators to be proactive and determine the directions for personnel in educational institutions. The management of private music schools is one of the important factors that will enable schools to develop and improve the quality of education to excellence. It creates a competitive advantage and helps educational institutions to effectively achieve their vision, mission, and objectives. Guidelines for the Development of the strategic for Non-Formal Private Music School Management towards excellence of Private Educational Institutions, and respond to the needs of students, as well as being able to create long-term satisfaction for parents and the community. The proposed approach involves developing a curriculum that is appropriate to the abilities of students. Selecting and developing quality teachers, using technology to enhance learning, and creating an environment conducive to

music learning. Executives are proactive in providing direction to personnel in educational institutions. In this regard, effective management must take into account resource management in terms of finance, time management and creating cooperation with various sectors to ensure that music teaching in private music schools achieves the highest possible results and can compete at the local and national levels.

Keywords: Management, Non-formal private music school, Excellence

บทนำ

ปัจจุบันได้มีโรงเรียนดนตรีเพิ่มขึ้นอย่างแพร่หลาย เนื่องจากผู้ปกครองมีความเข้าใจถึงประโยชน์ และให้ความสำคัญกับวิชาดนตรี จึงนิยมส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนดนตรี แนวโน้มของนักเรียนที่เพิ่มอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้ประกอบการมีความสนใจในการทำธุรกิจโรงเรียนดนตรีมากขึ้น และเกิดการแข่งขันทางการตลาดที่สูงขึ้น โดยในแต่ละโรงเรียนมีการแข่งขันเพื่อช่วงชิงความได้เปรียบ ทั้งในด้านการนำหลักสูตรจากต่างประเทศมาใช้ในการเรียนการสอน การพัฒนาบรรยากาศสถานที่เรียนรวมถึงพัฒนาบุคลากรอาจารย์ผู้สอนให้มีประสิทธิภาพ (พรลภัส ฤชาฤทธิ์, 2559) ดังนั้น โรงเรียนดนตรีเอกชนจึงได้เข้ามามีบทบาททางการศึกษา การที่จำนวนโรงเรียนดนตรีเอกชนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังมีโรงเรียนดนตรีเอกชนจำนวนหนึ่งที่มีคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์และมาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด นอกจากนี้ยังมีปัญหาอยู่หลากหลายประการ อาทิเช่น ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน บรรยากาศในห้องเรียน ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองและตัว ผู้เรียนเอง ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบในทางบวกหรือลบต่อผู้ที่กำลังเรียนดนตรีทั้งสิ้น จากความสำคัญของการจัดการศึกษา สภาพและปัญหาของโรงเรียนดนตรีเอกชนที่ได้ศึกษาข้างต้น ผู้เขียนมุ่งศึกษาเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence: EdPEx) กรอบการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการองค์กรในเชิงระบบ ส่งผลให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอน การบริการผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสังคมโดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีของการจัดการที่เป็นระบบและปรับปรุงผลการดำเนินการที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ เพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนดนตรีเอกชนมีศักยภาพ เพิ่มขีดความสามารถให้กับองค์กรได้มี

มาตรฐานที่ทัดเทียมกับนานาชาติ พร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและเป็นธุรกิจที่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

การส่งเสริมทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

ในศตวรรษที่ 21 มีการแข่งขันพัฒนาเกิดขึ้นอยู่ทั่วโลก ภายใต้การเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ มิติของสังคม ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งด้านการศึกษาต่างมุ่งหน้าสู่ “ความเป็นเลิศ” แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 วางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มุ่งพัฒนาให้นักเรียนทุกคนบรรลุถึงศักยภาพสูงสุดในตน การศึกษาเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ และคุณภาพชีวิตของประชากร การบริหารโรงเรียนในปัจจุบันจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการแนวทางการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับความแตกต่างและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ผู้บริหาร โรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจ ใฝ่รู้และพัฒนาโรงเรียนอย่างเป็นระบบ โดยจัดการศึกษามุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และการมุ่งเน้นความเป็นเลิศทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้คำจำกัดความ “ความเป็นเลิศของโรงเรียน” หมายถึง การพัฒนาโรงเรียนให้มีมาตรฐาน โดยการปรับระบบภายในให้มีความพร้อมที่จะพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา โดยอาศัยกระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศทางการศึกษาเพื่อนำไปสู่ผลผลิต คือ นักเรียนมีคุณภาพ กระบวนการของการดำเนินงานเป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้บริหารจะเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ผลงานบรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้นผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถ และทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียนจึงสามารถพัฒนาสู่ความเป็นเลิศได้ ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็วอย่างไร้พรมแดน และกระทบกระเทือนไปทุกประเทศทั่วโลก ไม่เว้นแม้กระทั่งการศึกษา

ศิริดา แพงไทย (2560) ได้สรุปไว้ว่า ในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสาระวิชาหลัก และทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วยทักษะ

การเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะด้านสารสนเทศ เทคโนโลยี ดังนั้น บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารจึงเป็นภาระที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำยอดเยี่ยมปรับเปลี่ยนองค์กรให้ทันสมัย พัฒนาทีมงานให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ พัฒนาระบบทศน์ใหม่ให้เกิดขึ้นในองค์กร ขับเคลื่อนด้วยยุทธศาสตร์การบริหารจัดการใหม่ ๆ ส่งเสริมสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณสื่ออุปกรณ์อย่างเพียงพอ ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติ สอดคล้องกับสมหมาย อำดอนกลอย (2556) ได้สรุปไว้ว่า ในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี จึงเป็นภาระที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้ประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร และนอกองค์กร ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้ามารับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครู ปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะทัดเทียมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่นและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

เป้าหมายการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืน

เป้าหมายแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ *Sustainable Development Goals: SDGs* เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งเน้นให้สังคมเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การพัฒนามนุษย์ที่ดีที่สุดคือการให้การศึกษา หากผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความถนัดจะทำให้เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง ความยั่งยืนจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้และนำไปประกอบอาชีพได้จริงหรือทำประโยชน์ให้แก่สังคม ครูจะต้องเป็นผู้ติดตามหาทางปัญญาให้แก่ผู้เรียน สร้างกระบวนการให้ผู้เรียนสามารถนำไปปรับพฤติกรรมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองและถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ สถานศึกษาจึงเป็นตัวแปรสำคัญที่จะพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัย เป็นการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม การเรียนรู้จากการที่ผู้เรียนเคยเป็นผู้รอรับความรู้มาเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การบูรณาการทางด้านการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยความสามารถและความเข้าใจในการจะพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การศึกษาที่ยั่งยืน การกำหนดนโยบายและเป้าหมายของสถานศึกษาเพื่อแสดงเจตนารมณ์ ความมุ่งมั่นในการพัฒนาและขับเคลื่อนองค์กร การบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความยั่งยืนนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างเครือข่ายและทำงานร่วมกันกับองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ เนื่องจากการขับเคลื่อนทางการศึกษาไม่ใช่หน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแต่หากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกคน ดังนั้นการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของผู้ดำเนินงานควรมีความชัดเจน ทั้งนี้การสร้างมาตรฐานต้องมีการวัด วิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายกับตัวชี้วัดที่กำหนดไว้เพื่อประเมินว่าผลการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ผลลัพธ์ดังกล่าวจะนำไปสู่การตรวจสอบและปรับปรุงระบบการทำงาน ให้เกิดการพัฒนายั่งยืนและยกระดับสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

ประเทศไทยอยู่ในช่วงแห่งการเปลี่ยนแปลง แนวโน้มปัจจุบันคนรุ่นใหม่มักจะเปลี่ยนงานข้ามสาขาวิชาชีพที่หลากหลาย การศึกษาควรจะมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมให้เยาวชนมีทักษะที่หลากหลายและจำเป็นต่อการใช้ชีวิต การสอนให้มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะและทักษะของผู้เรียน ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 เพื่อให้พวกเขาเติบโตได้ในยุคแห่งความไม่แน่นอน การฝึกคิด วิเคราะห์ คิดอย่างเป็นระบบ การแก้ไขปัญหา ฝึกความคิดเชิงสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกัน การสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมในชั้นเรียน จะช่วยเพิ่มศักยภาพ โอกาส และความเท่าเทียม การปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาเป็นอีกเรื่องที่สำคัญ เพราะหลักสูตรการศึกษาคือกรอบที่กำหนดวิสัยทัศน์และแนวทางในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และผลลัพธ์ที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับนักเรียนทั่วประเทศ ดังนั้น กระบวนการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาจึงควรจะไปสู่การปลูกฝังความรู้ ทักษะ ทักษะคิด และค่านิยมต่าง ๆ ที่เยาวชนจำเป็นต้องมี เพื่อให้พวกเขาเติบโตได้ ทั้งในโลกปัจจุบัน รวมถึงในอนาคตภายภาคหน้า ความคาดหวังและเป้าหมายในการพัฒนาของ

ประเทศ ภาคเอกชนจึงเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนเพื่อให้การปฏิรูปหลักสูตรการศึกษา
นำไปสู่การพัฒนาทักษะที่เป็นที่ต้องการ

การจัดการศึกษาของโรงเรียนดนตรีเอกชน

โรงเรียนดนตรีเอกชน เป็นโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ประเภทศิลปะและกีฬาสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่ให้การศึกษาวិชาดนตรีที่เน้นการสอน
ภาคปฏิบัติเพื่อฝึกความชำนาญในเครื่องดนตรีที่ตนเองถนัดและสนใจ จัดกระบวนการเรียนการ
สอนแบบเน้นความรู้เชิงประสบการณ์และการปฏิบัตินอกตำราเรียนหรือนวัตกรรมการเรียนรู้
แต่ละโรงเรียนจะมีแนวคิด กระบวนการ เจตนารมณ์และวิธีการของการจัดการเรียนการสอนที่
แตกต่างกัน จัดการศึกษาโดยมีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการ
ศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 และ 2553)
หมวด 3 มาตรา 15 การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มาตรา 43-46 ได้กำหนดเรื่องการบริหารและการศึกษาของ
เอกชนนอกระบบไว้เป็นการเฉพาะ โดยให้สถานศึกษา เป็นนิติบุคคล มีคณะกรรมการบริหาร
การกำกับติดตามการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โรงเรียนเอกชนนอกระบบเป็น
โรงเรียนที่จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน และให้ความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนสู่
การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาที่อิงกับระบบของรัฐ การสนับสนุน
สิทธิประโยชน์แก่สถานศึกษาเอกชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ผลการสำรวจโรงเรียนดนตรีใน
ประเทศไทย โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่ามีโรงเรียนดนตรีที่จด
ทะเบียนเป็นโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบ มากกว่า 400 แห่งในประเทศไทย แบ่งเป็น
โรงเรียนดนตรีเอกชนเครือข่ายแบรนด์และโรงเรียนดนตรีเอกชนทั่วไป ทั้งนี้ยังมีผู้เปิดสอน
ดนตรีเองตามอัธยาศัยหรือเป็นการเปิดสอนแบบ ไม่จดทะเบียน อาทิ บ้านของครูผู้สอน สตูดิโอ
สอนดนตรี เป็นอีกหนึ่งช่องทางที่มีแนวโน้มเพิ่มจำนวนมากขึ้น ส่งผลให้ธุรกิจโรงเรียนดนตรีมี
การแข่งขันสูงขึ้น ซึ่งมีทั้งโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จและโรงเรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่ง
โรงเรียนสอนดนตรีที่ได้รับการยอมรับจากนักเรียนและผู้ปกครองจนกลายเป็นโรงเรียนที่มี
ชื่อเสียงมีอยู่ไม่มากนัก

โรงเรียนดนตรีเอกชนที่เปิดสอนในปัจจุบันเป็นสถานศึกษาที่มีความเฉพาะทางซึ่งประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ จึงมีการจัดการองค์ความรู้ที่ค่อนข้างโดดเด่น และมีค่าใช้จ่ายในการเรียนที่ค่อนข้างสูง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกผ่านจึงมีความคาดหวังสูงว่าจะต้องได้รับความสำคัญ การสร้างความผูกพันกับผู้เรียนโดยการรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ปกครองและผู้เรียน มีการปรับปรุงผลการดำเนินงานขององค์กร สร้างความผูกพันกับผู้ปฏิบัติงานรวมทั้งการให้ความสำคัญต่อสภาพแวดล้อมของผู้ปฏิบัติงาน การวางแผนระบบการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ สิ่งที่น่าสนใจสำหรับโรงเรียนที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน มีจุดอ่อนเรื่องการนำองค์กรเพราะผู้บริหารโรงเรียนดนตรีเอกชนยังไม่ผ่านเกณฑ์ส่วนใหญ่อยู่ยังน้อยและไม่ได้จบการศึกษาทางด้านดนตรี ไม่มีประสบการณ์และขาดทักษะด้านการบริหารองค์กร ยังมีโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบอีกจำนวนมากที่มีคุณภาพค่อนข้างต่ำกว่าเกณฑ์และมาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดและไม่มีการพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ จากผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนนอกระบบของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จะพบว่าเมื่อเปรียบเทียบจำนวนของโรงเรียนทั้งหมดกับโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินเพื่อรับรางวัลโรงเรียนที่มีระบบการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับดีเด่นพบว่าโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์ยังอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายไม่ว่ารัฐหรือเอกชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางตรงหรือทางอ้อมจะต้องหาทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนดนตรีเอกชนเหล่านี้ให้มีคุณภาพทัดเทียมกันไม่ว่าจะเป็นระดับประเทศหรือระดับนานาชาติ

การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

สำนักงานการศึกษาของประเทศอังกฤษให้ความหมายของคำว่า เลิศ หมายถึง ยอดเยี่ยม ดีเด่น มีประสิทธิภาพสูง เกี่ยวข้องกับคำว่า คุณภาพ กล่าวได้ว่า มาตรฐาน คุณภาพ การมองความเป็นเลิศหรือคุณภาพอาจแตกต่างกันไป ทางด้านเศรษฐศาสตร์จะมองคุณภาพในเชิงความสัมพันธ์ของปัจจัยนำเข้าและผลผลิตโดยพิจารณาว่าคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ ส่วนทางด้านสังคมวิทยามองว่าการศึกษได้ตอบสนองหรือทดแทนให้กับสังคมมากน้อยเพียงใด ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีได้อย่างไร ผลสำเร็จการนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการมากขึ้น ได้แก่ ด้านการจัดโครงสร้าง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

ซึ่งเกิดจากครูพัฒนาตนเองจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจและเสียสละ มีการวิเคราะห์ วัตถุประสงค์ นำผลการดำเนินการไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา Inwanna (2009) สรุปไว้ว่าการบริหารโรงเรียนเป็นกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างคนกับองค์การ เพื่อดำเนินกิจกรรมด้านการจัดการศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยมีลำดับขั้นตอน เทคนิควิธีการต่าง ๆ และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

ปัจจุบันประเทศไทยได้เริ่มปรับใช้เกณฑ์บัลดริจ มาเป็นเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA) เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence: EdPEX) และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award: PMQA) รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์มาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพ (Hospital Accreditation: HA) เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence: EdPEX) เป็นกรอบที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อช่วยในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการตามแนวทางของเกณฑ์ Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) ซึ่งเป็นต้นแบบของรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) EdPEX ช่วยในการมอง คิด และบริหารองค์กรในมุมมองระบบทั้งหมด และส่งเสริมการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยเน้นที่จุดเริ่มต้นขององค์กร แม้ว่าเกณฑ์ Baldrige จะมี 3 ฉบับที่แตกต่างกันตามภาคธุรกิจการดูแลสุขภาพ และการศึกษา แต่ทั้ง 3 ฉบับนี้มีหลักการที่เหมือนกันทั้งหมด แต่การใช้ศัพท์เฉพาะตามสาขาที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของธุรกิจ เช่น การอ้างถึงลูกค้า ในภาคการศึกษาจะใช้คำว่า "ผู้เรียน" ในภาคธุรกิจจะใช้คำว่า "ลูกค้า" และในภาคการดูแลสุขภาพจะใช้คำว่า "ผู้ป่วย" (กนกวรรณ ศุภสิริโรจน์, 2556)

เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence : EdPEX) ฉบับปี 2567-2570 เป็นฉบับที่สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมโดยคณะอนุกรรมการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ แปลงมาจากเกณฑ์ Baldrige Criteria for Performance Excellence 2023-2024 ของสหรัฐอเมริกา เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของการศึกษาไทย และสถาบันอุดมศึกษาสามารถใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อก้าวสู่ความเป็นเลิศในระดับนานาชาติเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence : EdPEX) ฉบับนี้ปรับเปลี่ยนจากเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance

Excellence : EdPEX) ฉบับปี 2563-2566 โดยให้ความสำคัญกับความคล่องตัวและความสามารถในการฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว การเรียนรู้ระดับองค์กรการมุ่งเน้นความสำเร็จและนวัตกรรม การสร้างประโยชน์ให้สังคม ความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม และระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) รวมทั้งการรักษาความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์

วัตถุประสงค์ของเกณฑ์ EdPEX ได้แก่

1. เพื่อให้องค์กรทุกแห่งสามารถใช้เกณฑ์นี้ในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานเพิ่มความสามารถ และประสิทธิผลให้ดียิ่งขึ้น
2. เป็นช่องทางสำคัญในการสื่อสารและแบ่งปันความรู้จากวิธีการดำเนินงานที่มีคุณภาพ
3. เป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างความเข้าใจและทบทวนผลการดำเนินงานในระบบการบริหารจัดการขององค์กร และเป็นแนวทางในการวางแผนและเป็นโอกาสในการเรียนรู้ของสถาบัน การออกแบบเกณฑ์นี้มีจุดประสงค์เพื่อช่วยสถาบันใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการผลการดำเนินงานของสถาบัน (กองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา, 2567)

การบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศ INTERSECT model ประกอบด้วยแนวทางและ วิธีปฏิบัติตัวชีวิต และเกณฑ์การประเมินผล 9 แนวทาง คือ 1) Innovation: I การใช้นวัตกรรม 2) Networking : N การสร้างเครือข่าย 3) Administrative Techniques : T การใช้เทคนิคเชิงบริหาร 4) English language : E การให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษ 5) Relationship Building : R การให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่น 6) Student – centered learning : S จัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ 7) Environment : E การให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม 8) Curriculum : C การพัฒนาหลักสูตร 9) Team : T การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ (Manual for managing private schools towards excellence, 2020, p. 9)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

ยุคนี้เป็นที่ยอมรับกันว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาท และมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการ ผู้บริหารจึงควรพัฒนาระบบบริหารจัดการอย่างมีศาสตร์และศิลป์ ทำความเข้าใจในภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบของงานด้านการบริหารไม่ว่าจะเป็นในส่วนของ

ตนเอง ขององค์กร ของสังคมและต้องเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม พันเพื่องที่สำคัญขององค์กร นั้นคือบุคลากร กัน การกำหนดกรอบการพัฒนาขององค์กรมักเชื่อมโยงกับการกำกับดูแลที่ดี ผู้บริหารจึงต้องทำหน้าที่จัดการเรื่องระบบงานด้านต่าง ๆ ในฐานะผู้นำ ผู้นำที่ดีจะนำพาองค์กร ไปสู่ความสำเร็จได้ ระบบการบริหารจัดการขององค์กรแบ่งได้ 2 ระบบ นั้นคือ 1. ระบบงาน คือ ทรัพยากรที่ไม่มีชีวิต ได้แก่ ทรัพย์สิน เงินทุน เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ 2. ระบบคน ได้แก่ มนุษย์ หรือทรัพยากรบุคคลซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ทรัพยากรต่างๆ หรือสิ่งของเพื่อที่จะ ก่อให้เกิดผลสำเร็จให้กับองค์กร ดังนั้นการบริหารจึงเกี่ยวข้องกับการบริหารงานและบริหารคน อยู่ตลอดเวลา การจัดสรรเรื่องบุคลากรเข้ามารับมอบหมายในการปฏิบัติงานตามหน้าที่หรือ ตำแหน่งงานที่เหมาะสม การเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความสามารถของตน ความมุ่งมั่น ทুমเทกำลังความสามารถทั้งกายและใจส่งผลให้เกิดผลงานที่ดี การประสานงานจัดสรร ทรัพยากรให้มีเอกภาพ การปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดระบบการผลิตหรือการให้บริการ ทุกด้าน เป็นไปด้วยดีพร้อมๆ การตัดสินใจของผู้บริหารเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆ สร้าง ความสอดคล้องระหว่างระบบงานและระบบคน อาจกล่าวได้ว่าผู้บริหารทำหน้าที่จัดให้การทำงานทั้ง 2 ระบบคือระบบงานและระบบคนให้เกิดกระบวนการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (ประภาพรณ รักเลี้ยงและคณะ, 2557) การบริหารจัดการจำเป็นต้องมีในทุก องค์กรและมีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อเป็นกลไกในการนำเอาทรัพยากร บุคคล และวัตถุดิบมาใช้ให้ เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานละดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ประสานการ ทำงานร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อองค์กร

การบริหารจัดการสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์

การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้นักบริหารกำหนดทิศทางของธุรกิจ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์กร ช่วยกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับ องค์กร เพื่อนำกลยุทธ์เหล่านั้นไปประยุกต์ปฏิบัติ และควบคุมประเมินผลการดำเนินงานของ องค์กรได้ ทั้งนี้ไม่จำกัดเฉพาะแต่องค์การภาครัฐหรือภาคเอกชนเท่านั้น กลยุทธ์ขององค์กรเป็น สิ่งสำคัญที่ช่วยกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร การทำความเข้าใจและการ พยายามศึกษาองค์กรที่ประสบผลสำเร็จในการใช้กลยุทธ์เพื่อการจัดการ จะทำให้นักบริหาร ทราบถึงคุณประโยชน์ของกลยุทธ์ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนองค์กรให้ประสบความสำเร็จ และ จะต้องมีการพิจารณาเลือกกลยุทธ์และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับองค์กร กลยุทธ์ที่ทำให้

องค์กรเจริญเติบโต ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของลูกค้าและตลาดที่เปลี่ยนไปหรือเกิดขึ้นใหม่ได้อย่างทันทั่วทั้งที่ จะสามารถสร้างโอกาสทางธุรกิจและพัฒนาอย่างยั่งยืน นั่นคือการบริหารเพื่อความเป็นเลิศ แนวทางนี้สอดคล้องกับการประชุมระดมความคิดจากผู้แทนสมาคม/สถานศึกษาเอกชน รวมทั้งเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามของสถานศึกษาเอกชนพร้อมทั้งกำหนดแนวทางการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาเอกชน กนกวรรณ ศุภสิริโรจน์ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบ 2) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามในการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบ 3) พัฒนากลยุทธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบ ประชากรคือ โรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบจำนวน 331 โรง สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นจำนวน 181 โรง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) โรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในระดับดีเด่น 2) โรงเรียนที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ จากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัจจัยในการบริหารสู่ความเป็นเลิศในภาพรวมพบว่าโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีจุดแข็งในการบริหารสู่ความเป็นเลิศเหมือนกัน 4 ด้าน คือ (1) ด้านการวัดวิเคราะห์และการจัดการความรู้ (2) ด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน (3) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (4) ด้านการจัดการกระบวนการ และมีจุดอ่อนเหมือนกัน 2 ด้าน คือ (1) ด้านการมุ่งเน้นลูกค้า (2) ด้านผลลัพธ์ ผลการวิเคราะห์ทางด้านโอกาสคือด้านนโยบายและกฎหมายเป็นโอกาสของการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านเศรษฐกิจเป็นโอกาสของการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน และการจัดการกระบวนการด้านเทคโนโลยีเป็นโอกาสของการมุ่งเน้นลูกค้า ภาวะคุกคามของโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่ม คือ ด้านนโยบายและกฎหมายเป็นภาวะคุกคามของการนำองค์กร การวัด วิเคราะห์และการจัดการความรู้ ด้านเศรษฐกิจเป็นภาวะคุกคามของการวางแผนเชิงกลยุทธ์ และมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน ด้านสังคมและวัฒนธรรมเป็นภาวะคุกคามของการมุ่งเน้นลูกค้า ด้านเทคโนโลยีเป็นภาวะคุกคามของการจัดการกระบวนการและผลลัพธ์

ผลการศึกษากลยุทธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบมี 9 กลยุทธ์หลัก โดยมีกลยุทธ์หลักร่วมกัน 5 กลยุทธ์ ได้แก่ (1) การบริหารเชิงรุกด้านการวัด วิเคราะห์และการจัดการความรู้ โดยมีปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจสนับสนุนในการบริหารและ

ด้านนโยบายและกฎหมายเป็นภาวะคุกคามในการบริหาร ผู้บริหารโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบควรมีการวางแผนนโยบายให้มีเสรีภาพทางวิชาการและสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย (2) การบริหารเชิงรุกด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงานผู้บริหารจะต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ให้ผู้สอนและเจ้าหน้าที่ที่มีความก้าวหน้าในอาชีพการงาน ปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน (3) การบริหารเชิงรุกด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ผู้บริหารของโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบ จำเป็นต้องให้ความสำคัญเรื่องการวางแผนเชิงกลยุทธ์ เพื่อการปรับตัวเข้าสู่ AEC ทั้งนี้เพื่อเตรียมความพร้อม การปรับตัว และการพัฒนาบุคลากรและองค์กรให้สามารถแข่งขันกับองค์กรอื่นได้ ด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนเพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ที่เป็นข้อจำกัดขององค์กร รวมถึงการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ AEC ผู้บริหารขององค์กรจึงต้องมีแนวทาง และกลยุทธ์ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน และครอบคลุมทั้งการกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ ภารกิจปรัชญา กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กรรวมไปถึงการที่องค์กรต้องทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางธุรกิจที่กำหนดขึ้น (4) การบริหารเชิงรุกด้านการจัดการ กระบวนการ ที่สร้างผลิตภัณฑ์และบริการที่มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ สามารถตอบสนองและสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า เพื่อเพิ่มผลผลิตโดยให้ใช้ทรัพยากรคุ้มค่าที่สุด สร้างเครือข่ายสังคมวัฒนธรรมการบริหาร พัฒนาความเป็นเลิศสู่องค์กรด้วยเทคโนโลยี (5) การบริหารเชิงรุกด้านผลลัพธ์ ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีการแข่งขันทางธุรกิจสูง องค์กรที่มีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วยอมทำให้ผลลัพธ์ขององค์กรเป็นไปในทิศทางที่ดี ดังนั้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในองค์กร เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในการที่จะสร้างความแข็งแกร่งให้กับองค์กร กลยุทธ์หลักเฉพาะโรงเรียนที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ ได้แก่ (1) กลยุทธ์การบริหารเชิงรุกด้านภาวะผู้นำ พบว่าการนำองค์กรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย แต่มีความคาดหวังในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบควรมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับ สอดคล้องกับเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศกล่าวไว้ว่า การนำองค์กรคือการที่ผู้นำระดับสูงได้ชี้นำและทำให้องค์กรยั่งยืน (2) กลยุทธ์การบริหารเชิงรุกเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าตามกระแสสังคมและวัฒนธรรม โรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบควรศึกษาความต้องการและคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้เข้ารับบริการ และตอบสนองความต้องการของผู้เข้ารับบริการด้วย

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบสู่ความเป็นเลิศพบว่า โรงเรียนที่มีคุณภาพในการบริหารจัดการของ

ระบบการศึกษาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศจะมีลักษณะการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีขั้นตอนในการวิเคราะห์ ควบคุม กำกับ ติดตาม และตรวจสอบได้การบริหารจัดการโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ เป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพในทุกด้าน ทั้งด้านการเรียนการสอน การบริหารงานบุคลากร การบริหารงบประมาณ และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ การบริหารจัดการโรงเรียนดนตรีเอกชนสู่ความเป็นเลิศจึงจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยและหลักการ การมีส่วนร่วม ความโปร่งใส การเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการใช้ข้อมูลเป็นฐานในการตัดสินใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียน ผู้นำทางการศึกษาจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน เพราะจะได้รับความสนใจรวมทั้งความคาดหวังอย่างสูง ผู้บริหารเป็นกลไกที่สำคัญในการกำหนดนโยบายและสร้างวัฒนธรรมองค์กรเชิงสร้างสรรค์ สร้างความเชื่อมั่นให้เกิดกับบุคลากร ออกแบบโครงสร้างของการบริหารงานรูปแบบใหม่ๆ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และรับฟังความคิดเห็นของผู้เข้ารับบริการ นักเรียน ผู้ปกครอง และสังคมแวดล้อม การมองการณ์ไกลพร้อมที่จะปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว มีทักษะในการตั้งรับกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถบริหารการเปลี่ยนแปลงที่มีอยู่ในแต่ละช่วงให้เหมาะสม โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จต้องมีความคล่องตัวและยืดหยุ่นได้สูง มีการประเมินและยกระดับความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา มุ่งพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านวิชาการ เทคโนโลยี และจิตวิญญาณความเป็นครู วิเคราะห์ปัญหาและกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน เน้นการสื่อสารภายในองค์กร เพื่อให้ฝ่ายปฏิบัติการทุกระดับมีส่วนช่วยผลักดันและดำเนินงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาและให้ความสำคัญกับผู้เรียน เนื่องจากเป้าหมายสูงสุดคือการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อก้าวสู่มาตรฐานที่สูงขึ้นอย่างยั่งยืน

สรุป

การบริหารจัดการโรงเรียนดนตรีเอกชนสู่ความเป็นเลิศคือความเชื่อมโยงการจัดการกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ของสถาบันการศึกษา สามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญและข้อเสนอแนะได้ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน

การออกแบบหลักสูตรจากการสำรวจพื้นฐานความรู้และความสนใจของผู้เรียน จัดทำหลักสูตรที่มีความหลากหลาย ปรับให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม การพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมไม่เพียงแต่เสริมสร้างศักยภาพให้กับผู้เรียน ยังช่วยให้การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาประสบความสำเร็จยั่งยืนในระยะยาว

2. การพัฒนาครูให้มีคุณภาพ

การฝึกอบรมที่เหมาะสมแก่ครูผู้สอนเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ครูมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการถ่ายทอดวิชาดนตรีอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาบุคลากรให้สามารถสร้างแรงบันดาลใจกับผู้เรียนให้พวกเขามีกำลังใจและพร้อมจะพัฒนาทักษะดนตรีของตนเอง รวมถึงการสร้างเครือข่ายระหว่างครูเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เสริมสร้างทักษะด้านการสอนและการจัดการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น

3. การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

เทคโนโลยีช่วยให้การเรียนการสอนสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ได้ง่ายขึ้น เช่น แอปพลิเคชันเกี่ยวกับดนตรี ที่ช่วยให้ผู้เรียนฝึกซ้อมด้วยตนเองได้ตามเวลาที่สะดวก การใช้เทคโนโลยีสร้างความสะดวกและความสนุกสนาน สามารถใช้ในการจัดการเรียนการสอน การสื่อสารระหว่างครูกับผู้เรียนผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ การบันทึกพัฒนาการและรวบรวมผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเพื่อทางโรงเรียน วิเคราะห์และปรับปรุงคุณภาพการสอนได้อย่างเหมาะสม

4. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ดนตรี

สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกสบายและมีสุขภาพจิตที่ดีในการศึกษา โรงเรียนควรมีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการฝึกซ้อมดนตรี การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีคุณภาพ เช่น ห้องเรียนที่มีอุปกรณ์ดนตรีที่ทันสมัย และการสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้แต่ละคนสามารถแสดงออกและฝึกซ้อมได้อย่างเต็มที่ รวมถึงการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและครู เพื่อสร้างสังคมการเรียนรู้ที่แข็งแกร่ง

การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นได้ ซึ่งรวมถึงการจัดการที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาหลักสูตร การสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี และการสร้างเครือข่ายในการเรียนการสอน และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและผู้ปกครองก็เป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความเป็นเลิศในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *คู่มือบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กนกวรรณ ศุภสิริโรจน์. (2556). กลยุทธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนดนตรีเอกชน นอกระบบ. *Journal of Education Studies, Chulalongkorn University*, 42(4), 1-14.
- กองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา. (2567). *เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ฉบับปี 2567-2570*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม.
- มนสิการ เหล่าวานิช. (2561). *เลี้ยงลูกด้วยเสียงดนตรี*. กรุงเทพฯ: แพรวเพื่อเด็ก อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ภาวินทร์ ณ พัทลุง. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเอกชนสู่ความเป็นเลิศ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. เรียกใช้เมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2567 จาก chromeextension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://Backoffice.thaiedresearch.org/uploads/public/e7198cf1298495638fd4e322b4115a14.pdf
- พรลภัส ฤชาฤทธิ. (2559). การศึกษาแนวทางการสร้างกลยุทธ์ความภักดีของอาจารย์ในโรงเรียนดนตรีเอกชน กรณีศึกษาโรงเรียนดนตรียามาฮ่า ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระมหาไพฑูริย์อินวันนา. (2552). การศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 1. ใน *ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประภาพรรณ รักเลี้ยงและคณะ (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. *Journal of Education and Innovation*, 15(3), 59-65.

วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

ศศิธรดา แพงไทย. (2560). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*

United Nations Organization. (2024). *Sustainable Development*. เรียกใช้เมื่อ June 6, 2024, จาก <http://thailand.un.org/th/sdgs/4>